

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI**
Yenilik ve Eğitim Teknolojileri
Genel Müdürlüğü

Katılımcı El Kitabı

MODÜL 1

YENİLİKÇİ ÖĞRENME ORTAMLARI VE YENİLİKÇİ SINIF MODELİ

Yenilikçi Öğrenme Alanlarında Aktif Öğrenme Eğitim Seti –2

Ad	Yenilikçi Öğrenme Alanlarında Aktif Öğrenme Eğitim Seti-2
Versiyon	Rehber, Basılı Materyal
Genel Koordinatör	Mustafa CANLI
Yayın Koordinatörü	Sümeyye Hatice ERAL
Bölüm Yazarları	Büşra SÖYLEMEZ, Serhat ORHAK, Kübra YİĞİT, Aysel DEMİR, Enis YILMAZ, Ercüment ERDEMLİ, Ayşe SAYLIK, Dr. Özkan YILDIZ
Editörler	Büşra SÖYLEMEZ, Efsun TÜRKOĞLU, Nevzat ÜNSAL
Proje Koordinatörü	Büşra SÖYLEMEZ
Yayın Tarihi	23.08.2024
Yayılım	Herkese Açık
Yayıncı Adı	Milli Eğitim Bakanlığı D.S.İ. / Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü
ISBN	978-975-11-7314-0
Lisans	Creative Commons Lisansı

Bu yayın Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanmıştır.

Bu yayın Millî Eğitim Bakanlığı'nın kurumsal görüşlerini yansıtmaz. Yayının içeriği tamamen yazarların sorumluluğundadır. Yayın ve referans olarak kullanılması kaynak gösterilmek şartıyla Millî Eğitim Bakanlığı'nın iznini gerektirmez. Yayın, Creative Commons License Attribution-Noncommercial (CC-BY-NC) koşulları altında kullanıma sunulmuştur.

Modül Kapsamı

Bu modülde aktif öğrenmeyi ve teknoloji destekli uygulamaları temel alarak tasarlanan “Yenilikçi Sınıf Modeli” tanıtılacaktır. İlk olarak öğretmen merkezli geleneksel öğrenme anlayışından öğrenci merkezli yenilikçi öğrenme ortamlarına dönüşüme olan ihtiyaca dikkat çekilecektir. Ardından Yenilikçi Sınıf Modelinin unsurları, güncel pedagojileri destekleyen yenilikçi öğrenme ortamlarındaki esnek öğrenme alanları tanıtılacaktır. Yenilikçi Sınıf Modeline uygun olarak tasarlanmış öğrenme ortamlarından örnekler paylaşılacaktır. Son olarak yenilikçi sınıflarda farklı pedagojik kazanımlara odaklanan öğrenme alanlarının nasıl oluşturulabileceği üzerinde durulacaktır.

Öğrenme Kazanımları

Modülün sonuna kadar katılımcılar;

- Geleneksel öğrenme ortamlarıyla aktif öğrenmeyi destekleyen yenilikçi öğrenme ortamları arasındaki farkı kavrayacak,
- Aktif öğrenmede Yenilikçi Sınıf Modelinin temel unsurlarını ve anahtar 21. yüzyıl becerilerinin neler olduğunu inceleyecek,
- Yenilikçi Sınıf Modelindeki esnek öğrenme alanları kavramını tanıyarak işlevlerini ele alacak,
- Yenilikçi sınıflarda alan tasarımının temel unsurlarını ve teknoloji entegrasyonunun önemini keşfedecektir.

Modül İçeriği

1. Giriş

1.1. Öğrenmeyi Nasıl Organize Ederiz?

2. Sınıflarda Dönüşüm

2.1. Geleneksel Sınıflardan Yenilikçi Öğrenme Ortamlarına

2.2. Öğretmenler Bu Değişime Ne Kadar Hazır?

3. Yenilikçi Sınıf Modeli

3.1. Aktif Öğrenmenin Temel Unsurları

3.2. 21. Yüzyıl Becerileri ve Yenilikçi Sınıf

3.3. Esnek Öğrenme Alanları

4. Değerlendirme

5. Yenilikçi Sınıflarda Öğrenme Alanlarının Kullanımı

5.1. Alan Tasarımında Farklı Alternatifler

5.2. Dinamik Sınıf

5.3. Esnek Öğrenme Alanlarının Kullanımında Aktif Öğrenme Unsurları

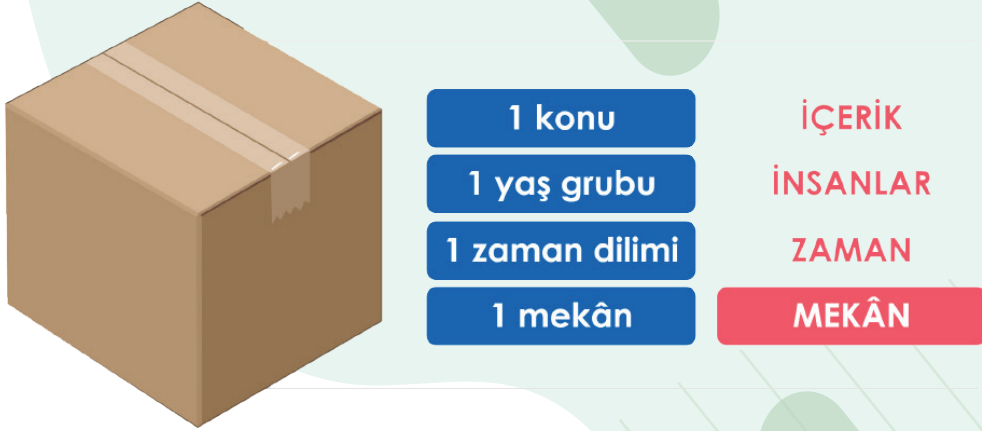
Ek-1: Geleceğin Sınıf Modeli ve Öğrenme Alanı Düzenlemeleri

Ek-2: Faydalı Kaynaklar

Ek-3: Yenilikçi Sınıflarda Öğrenme Alanlarının Kullanımı: Aktif Öğrenme Teknikleri

1. Giriş

1.1. Tartışma: Öğrenmeyi Nasıl Organize Ederiz?

Şekil 1.1. Öğrenme Tasarımlarının Unsurları

Sınıflar ve diğer öğrenme ortamlarında genellikle öğrenmeyi mümkün kılmak için yaptığımız tüm öğrenme tasarımlarında, belli başlı unsurları temel alarak öğrenmeyi organize ederiz. Öğrenme tasarımları, paketlenmiş bir kutuya benzer. Bu paketin içinde yer alan tüm öğrenme tasarımlarının en temel unsurları şunlardır:

- Öğrencilere kazandırılması hedeflenen temel yeterlikler doğrultusunda belirlenen bir konu/ öğrenme kazanımları,
- Belli bir kademede ve sınıf seviyesinde öğrenim gören ve bir yaş grubundan öğrenenler,
- Bir ders saati, bir hafta, dönem ya da bir öğrenim yılını temel alan bir zaman dilimi ve
- Tüm bunları bir araya getirmemize olanak sunan bir mekân/öğrenme ortamı.

Geleneksel olarak öğrenme tasarımları, bu dört temel üzerine kurulur.

Yukarıdaki kutu metaforunu ve öğrenmeyi organize etmenin temel unsurlarını inceleyiniz. Ardından aşağıdaki soruları meslektaşlarınızla tartışınız:

- Öğrenme tasarımlarınızda şimdiye kadar bu unsurlardan bir ya da birkaçının organizasyonunda hiç farklı bir yol denediniz mi? Nasıl?
- Kutunun içine başka hangi unsurları eklemek isterdiniz?
- Öğrenme tasarımlarımızda ve öğrenmeyi organize ederken kalıpların dışına nasıl çıkabiliriz?

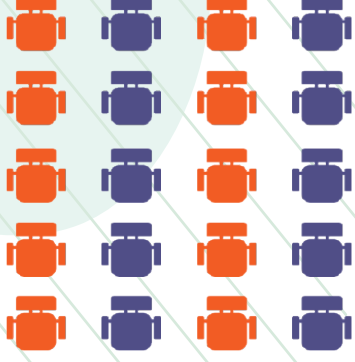
Notlar:

2. Sınıflarda Dönüşüm

2.1. Oylama: Geleneksel Sınıflardan Yenilikçi Öğrenme Ortamlarına

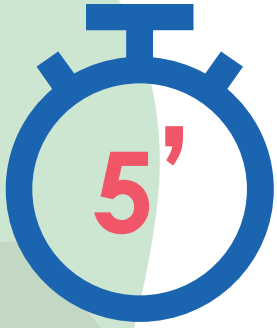
SEÇİM **OYLAMA**

- Gelenek meselesi mi?
- Öğretmen seçimi mi?
- Okul politikası mı?
- Başka bir yol mümkün mü?

Şekil 1.2. Geleneksel Öğrenme Ortamları

Gelişen teknoloji ve 21. yüzyılda bireylerin sosyal yaşam ve iş yaşamında ihtiyaç duyduğu temel yeterlikler; artık öğretmen merkezli, sıraların tahtaya dönük ve ardışık olarak hizalandığı geleneksel sınıflardan dinamik öğrenmeye elverişli yenilikçi öğrenme ortamlarına geçişi önemli hâle getirmektedir. Bununla birlikte geleneksel sınıf hâlâ okullarda en yaygın olarak varlığını sürdüren modeldir.

Aşağıdaki oylamaya katılınız:

Geleneksel sınıfı neden tercih ediyoruz? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.)

- a. Gelenek meselesi
- b. Öğretmenin seçimi
- c. Okul politikası
- d. Başka bir yol mümkün

3. Yenilikçi Sınıf Modeli

3.1. Tartışma Çemberleri: Aktif Öğrenmenin Temel Unsurları

Okullarda yenilikçi öğrenme ortamlarının tasarlanması, aktif öğrenmeyi mümkün kılan üç temel bileşene dayanmaktadır¹:

Şekil 1.3. Aktif Öğrenme Bileşenleri

10 kişilik gruplar hâlinde bir iç ve bir dış çember olmak üzere iki tartışma çemberi oluşturunuz. Çember içinde bir katılımcıyla eşleşerek aşağıdaki sorular üzerine tartışınız.

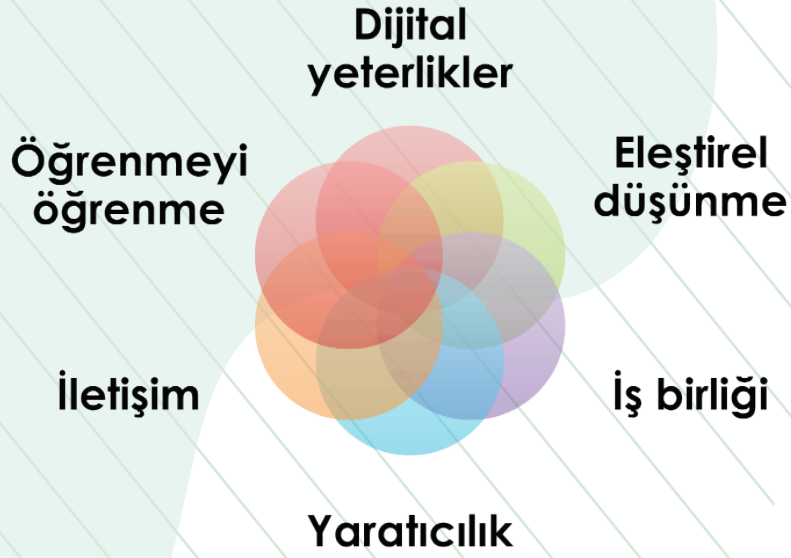
1. Her bir bileşen öğrenmeyi gerçekleştirme bağlamında ne anlama gelmektedir?
2. Öğrenme sürecinde pedagojik uygulamalar, alan tasarımı ve teknoloji arasında nasıl bir ilişki kurulabilir? Birbirleriyle nasıl bir etkileşim içindedirler?
3. Pedagoji, alan tasarımı ve teknolojiyi kullanarak aktif öğrenmeyi nasıl mümkün kılabiliriz?

Notlar:

¹ Steelcase Education. (2014). Learning spaces classroom: Insights and applications guide – Classroom section.

3.2. İnceleme: 21. Yüzyıl Becerileri ve Yenilikçi Sınıf

Aşağıda Avrupa Komisyonu tarafından belirlenen² ve 21. yüzyılda bireylerin anahtar yeterlikleri edinmesi için sahip olması gereken beceriler yer almaktadır.

Şekil 1.4. Anahtar 21. Yüzyıl Becerileri

Yenilikçi Sınıf Modeli, bu temel becerilerin geliştirilmesini temel almaktadır. Öğrenme ortamlarında bu becerileri geliştirmeyi hedefleyen çeşitli öğrenme tasarımlarıyla farklı öğrenme alanları oluşturulmuştur.

Notlar:

² European Commission (2019). Key competences for lifelong learning. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Aşağıdaki görselde yer alan Yenilikçi Sınıf Modelini inceleyerek sorular üzerine düşününüz.

- Modelde bulunan öğrenme ortamı düzenlemesiyle temel 21. yüzyıl becerilerinin gelişimi nasıl sağlanabilir?
- Yenilikçi öğrenme ortamları, geleneksel bir sınıf ortamından hangi yönleriyle ve ne tür öğrenme uygulamalarının tasarımıyla farklılaştırılabilir?
- Yenilikçi öğrenme ortamlarında 21. yüzyıl becerilerini geliştirmeye yönelik öğrenme uygulamalarında aktif öğrenmenin rolü ne olabilir?

Şekil 1.5. Yenilikçi Sınıf Modeli

3.3. Grup Çalışması: Esnek Öğrenme Alanları

Yenilikçi sınıflarda 21. yüzyıl becerilerinin gelişimini desteklemek üzere çeşitli öğrenme alanları³ oluşturularak aktif öğrenmede belirli pedagojik kazanımlara ulaşılması desteklenebilir. Alan düzenlemelerindeki değişimlerin yanı sıra uygun ekipman ve dijital teknolojiler, aktif öğrenmenin gerçekleşmesi için doğru koşulları ve elverişli ortamı sunar.

Öğrenme alanları, öğrenme için çeşitlilik ve fırsatlar getirir.

Alanlar esnek ve dinamiktir; aktif öğrenmeyi kolaylaştırmak için farklı şekillerde uyarlanabilir.

Alanların sadece bir eyleme tahsis edilmesi gerekmez.

Kesin olarak ayrılmaları gerekmez.

³ Bannister, D. (2017). *Guidelines on exploring and adapting learning spaces in schools*. Brussels: European Schoolnet (EUN Partnership AISBL).

6 kişilik gruplara ayrılınz. Esnek öğrenme alanlarının işlevlerini göz önünde bulundurarak aşağıda karışık sırayla verilen ifadeleri anlamlı bütünler oluşturacak biçimde eşleştiriniz.

Ardından, eşleştirerek tamamladığınız ifadelerin hangi öğrenme alanını tanımladığını bularak, öğrenme ortamında ilgili öğrenme alanlarına doğru gidiniz ve alana gelen diğer katılımcılarla fikir alışverişinde bulununuz.

1. Öğrencilerin eleştirel düşünerek aktif
2. Öğrencilerin iletişim kurarak ürünlerini paylaşabildiği,
3. Öğrencilerin bağımsız şekilde öğrenebildiği bu
4. Öğrencilerin yaratıcılık becerilerini kullandığı ve
5. Öğretmenin öğrenme sürecine liderlik ettiği ve tüm
6. Öğrencilerin ortak çalışarak fikir alışverişi

- a. informal öğrenme alanında öğretmen süreçte müdahil olmaz, gözlemcidir. ()
- b. çıktı geliştirdiği alandır. ()
- c. sorgulama yapabildiği alandır. ()
- d. öğrencilerle dijital araçları kullanarak etkileşim kurduğu alandır. ()
- e. yaptığı alanda, öğretmen rehber rolündedir. ()
- f. sunabildiği ve geribildirim alabildiği alandır. ()

Notlar:

3.4. İyi Uygulamalar: Ülkemizden Yenilikçi Öğrenme Ortamı Örnekleri

Avrupa Okul Ağı (European SchoolNet – EUN)⁴ tarafından yenilikçi öğrenme ortamlarına yönelik farklı çalışmalar arasında bağlantılar kurmak, fikir alışverişi ve iş birliğini teşvik etmek için açık bir ağ kurulmuştur. “Uluslararası Öğrenme Laboratuvarları Ağı” dünyanın farklı bölgelerinden çeşitli öğrenme ortamlarını bir araya getirmektedir. Avrupa Okul Ağı tarafından belirlenmiş kriterleri karşılayan okullardaki öğrenme ortamları, bu ağa katılabilir. Uluslararası Öğrenme Laboratuvarları Ağı’nın tüm üyelerine bağlantıdan erişilebilmektedir.

Aşağıda; ülkemizden Uluslararası Öğrenme Laboratuvarları Ağı’na üye olan okullardan birkaç iyi uygulama örneği sunulmuştur.

Bu yenilikçi öğrenme ortamlarını bağlantılara tıklayarak inceleyiniz ve aşağıdaki sorular üzerine düşününüz.

1. Bu öğrenme ortamlarının ortak özellikleri nelerdir?
2. Kendi okulunuz ve sınıflarınız için ilham alabileceğiniz hangi unsurlar vardır?
3. Yenilikçi öğrenme ortamları, öğrenme süreçlerini hangi özellikleriyle dönüştürebilir?

⁴ European SchoolNet (2023). FCL network of innovative learning labs and spaces. <https://fcl.eun.org/fcl-network-labs>

Bursa – İnegöl Vehbi Koç İlkokulu

Zonguldak – Ereğli Bahçelievler İlkokulu

Şanlıurfa – Kırkmağara Ortaokulu

Ankara – Mamak Ticaret Odası Ortaokulu

Tokat – Zile Fen Lisesi

Antalya – Erünel Sosyal Bilimler Lisesi

Notlar:

4. Değerlendirme

Aşağıdaki değerlendirme etkinliğine katılınız.

- Yenilikçi öğrenme ortamları, aktif öğrenme uygulamalarını destekler.
a. Doğru b. Yanlış
- Aşağıdakilerden hangisi yenilikçi sınıflarda aktif öğrenmenin bileşenlerinden biri **değildir**?
a. Teknoloji c. Alan Tasarımı
b. Çevre d. Pedagoji
- Hangisi 21. yüzyıl becerilerinden biridir?
a. Bilgi aktarımı c. Ezberleme
b. Yönergeleri takip etme d. Eleştirel Düşünme
- Aşağıdakilerden hangisi yenilikçi öğrenme ortamlarında aktif öğrenmenin unsurlarından biridir?
a. Sabit alan düzenlemesi
b. Sağlıklı beslenme
c. Yenilikçi pedagojik uygulamalar
d. Hareketli yaşam
- Aşağıdakilerden hangisi Yenilikçi Sınıf Modelinde öğrenme alanlarından biridir?
a. Müzik alanı b. İş birliği alanı
c. Spor alanı d. Kantin alanı
- Dersler yenilikçi sınıflarda daha keyifli işlenir.
a. Doğru b. Yanlış
- Aşağıdakilerden hangisi Yenilikçi Sınıf Modelinde öğrenme alanlarından biri **değildir**?
a. Etkileşim b. İstasyon
c. Geliştirme d. Sunum
- Aşağıdakilerden hangisi yenilikçi öğrenme ortamlarında öğrenmenin avantajlarından biridir?
a. Geleneksel yöntemleri destekler.
b. Öğrencileri motive eder.
c. Öğretmenin otoritesini artırır.
d. Sınıf düzeni sabittir.
- Aşağıdakilerden hangisi 21. Yüzyıl becerilerinden **değildir**?
a. Yaratıcılık
b. İletişim
c. Dijital Okuryazarlık
d. Terimleri tanımlama
- Bu eğitim, geleneksel yaklaşımları teşvik eder.
a. Doğru b. Yanlış

5. Yenilikçi Sınıflarda Öğrenme Alanlarının Kullanımı

5.1. Beyin fırtınası: Alan Tasarımında Farklı Alternatifler

Aşağıdaki görsellerde yer alan yenilikçi sınıf görsellerini inceleyiniz. 10 kişilik gruplar hâlinde sorular üzerine tartışınız ve verdiğiniz cevapları bir çevrim içi iş birliği ve paylaşım aracı kullanarak not alınız.

- Alan tasarımı alternatiflerinin her biri hangi öğrenme alanlarının uygulamaları ve öğrenme etkinlikleri için kullanılabilir?
- Yenilikçi Sınıf Modelinde yer alan 6 öğrenme alanı, bu tasarımlarla en iyi şekilde nasıl desteklenebilir?
- Tasarımlarda yer alan teknolojik ekipmanlar hangi öğrenme alanlarına yönelik uygulamalar için kullanılabilir? Bu ekipmanlar hangi öğrenme hedeflerine hizmet etmektedir?
- Mevcut tasarımlar haricinde, öğrencilerinizi destekleyeceğini düşündüğünüz alternatif tasarım fikirlerinizi paylaşınız.

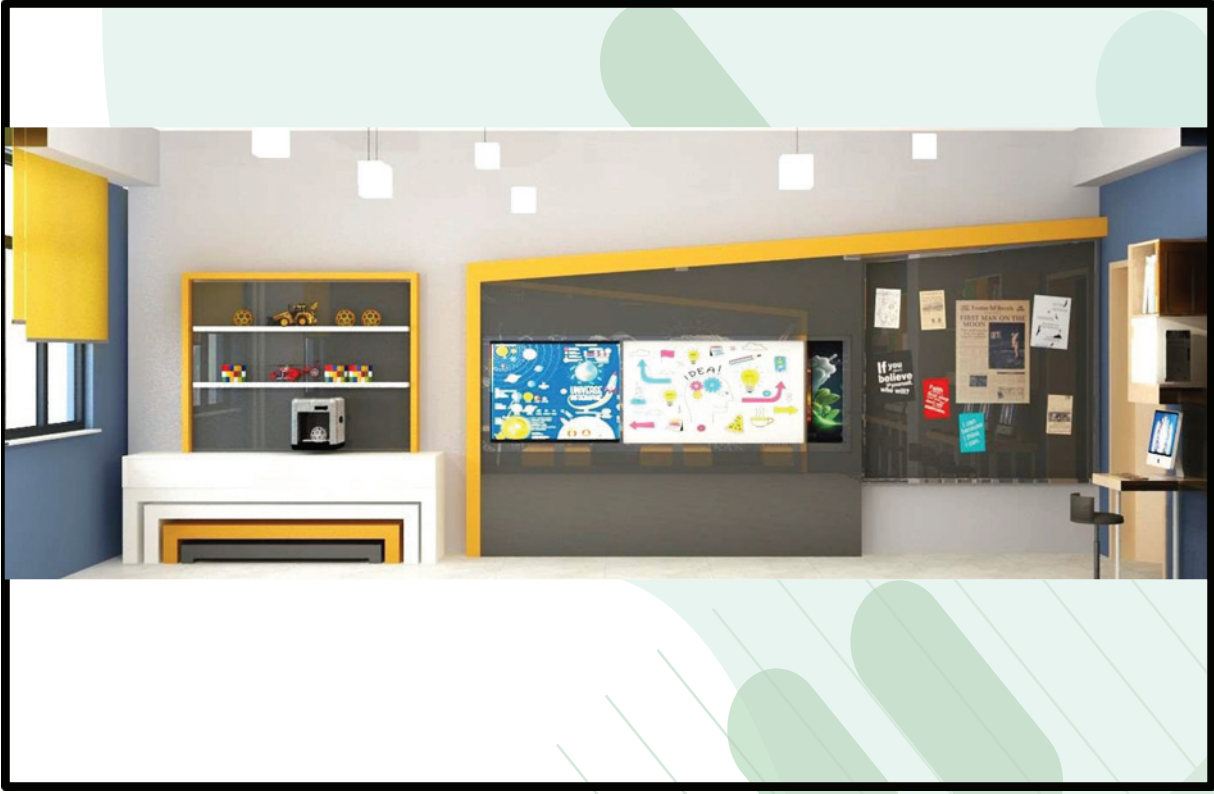
Şekil 1.6. Yenilikçi Sınıf Modeli 1

Şekil 1.7. Yenilikçi Sınıf Modeli 2

Şekil 1.8. Yenilikçi Sınıf Modeli 3

Şekil 1.9. Yenilikçi Sınıf Modeli 4

Şekil 1.11. Yenilikçi Sınıf Modeli 5

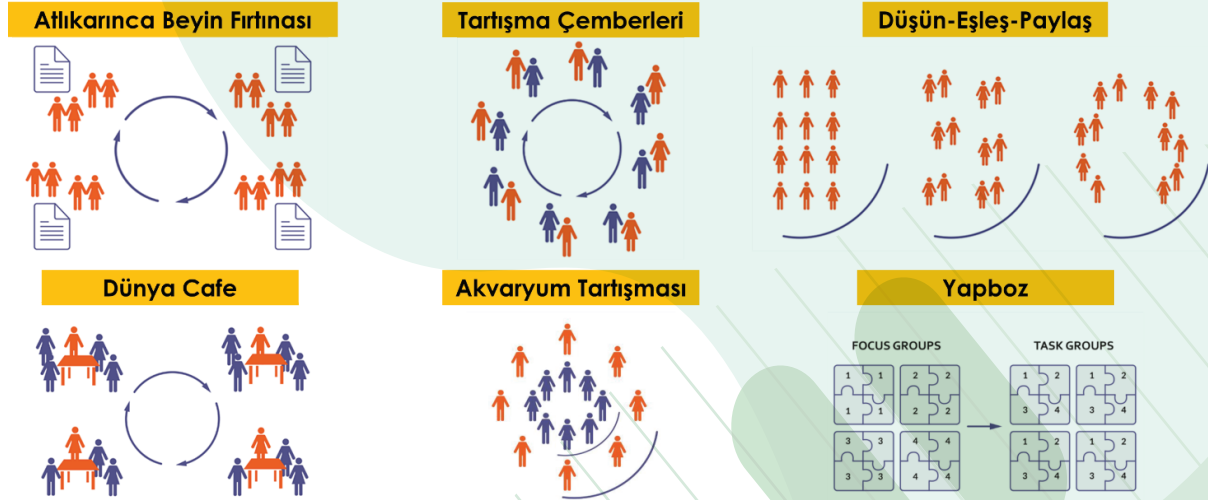

Şekil 1.13. Yenilikçi Sınıf Modeli 6

Notlar:

5.2. Düşün-Eşleş-Paylaş: Dinamik Sınıf

Aşağıda dinamik sınıfı mümkün kılan aktif öğrenme tekniklerini⁵ inceleyiniz. Öğrenme ortamında kullanılabilecek bu aktif öğrenme teknikleriyle ilgili daha fazla örnek ve detaylı bilgi için Ek-3'te yer alan "Yenilikçi Sınıflarda Öğrenme Alanlarının Kullanımı: Aktif Öğrenme Teknikleri" bölümüne başvurabilirsiniz.

Şekil 1.6. Aktif Öğrenme Teknikleri

Lütfen soruları cevaplayınız.

1. DÜŞÜN (Bireysel- 2'): Yukarıdaki teknikleri sınıflarınızı daha dinamik hâle getirmek için öğrenme etkinliklerinde nasıl kullanabilirsiniz?

2. EŞLEŞ (3'lü grup çalışması- 5'): Grup üyelerinizle kişisel listelerinizi karşılaştırın. Bu tekniklerden hangisini/hangilerini sınıflarınızda uygulayabilirsiniz? Uygulamak için nelere ihtiyaç duyarsınız?

3. PAYLAŞ (Tüm katılımcılar- 8'): Tartışma sonuçlarınızı tüm katılımcılarla paylaşın. Farklı teknikleri kullanarak geleneksel sınıfları nasıl dönüştürebiliriz?

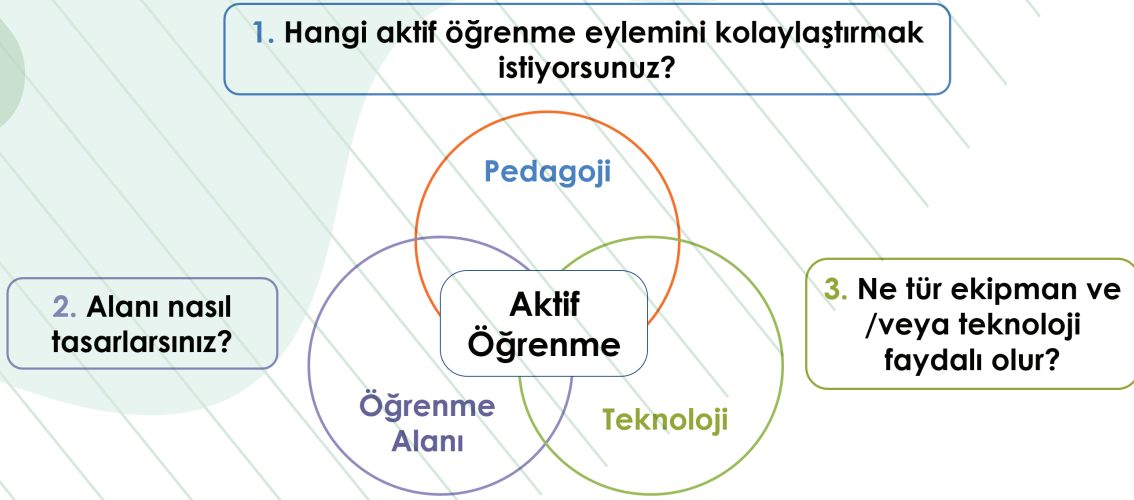
Notlar:

5 Novigado Projesi (2021). Öğrenme alanlarında yenilik rehberi, Haziran 2021.

5.3. Ayrılıp Birleşme (Yapboz): Esnek Öğrenme Alanlarının Kullanımında Aktif Öğrenme Unsurları

Yenilikçi sınıflarda esnek öğrenme alanlarını kullanırken aktif öğrenmenin üç temel unsuruna dair soracağımız sorular, yol gösterici olabilir. Bu sorular yardımıyla her bir aktif öğrenme uygulaması için hangi etkinlikleri, nasıl bir alan tasarımıyla ve hangi dijital araçlar yardımıyla gerçekleştirebileceğimiz üzerine düşünebilir ve böylece esnek öğrenme ortamlarını bu doğrultuda oluşturabiliriz. Aşağıdaki görselde, yol gösterici olabilecek bu sorular yer almaktadır.

Şekil 1.14. Esnek Öğrenme Alanlarının Kullanımında Yol Gösterici Sorular

- 6 kişilik gruplar oluşturunuz.
- Grubunuzda yer alan her bir kişiyi yenilikçi sınıfta yer alan altı öğrenme alanından birer tanesi için görevlendiriniz (Etkileşim, Araştırma, İş birliği, Üretim, Sunum, Geliştirme).
- Yukarıdaki aktif öğrenme bileşenlerine ilişkin şemayı ve bu bileşenlere ait soruları inceleyiniz.
- Odak grupları oluşturmak üzere ana gruplardan ayrılınız.
- Kendi odak grubunuzla yenilikçi sınıfta esnek öğrenme alanlarının kullanımına ilişkin aktif öğrenme bileşenlerine ait soruları tartışınız, notlar alınız.

- Odak gruplarınıza geri dönünüz.
- Yenilikçi Sınıfta esnek öğrenme alanlarının kullanımı için aktif öğrenmenin bileşenlerine ilişkin sorulara odak grubunuzla verdiğiniz cevapları ve edindiğiniz bilgileri ana grubunuzda yer alan grup üyeleriyle paylaşınız.

EK -1: GELECEĞİN SINIF MODELİ

Geleceğin Sınıf Modeli, öğrenme sürecinde değişen ihtiyaçlara yönelik olarak gelişen pedagojik uygulamaları ve yenilikçi teknolojileri desteklemek üzere Avrupa Okul Ağı-European Schoolnet (EUN) tarafından geliştirilmiştir. Avrupa'da 15 Eğitim Bakanlığı ile iş birliği içinde yürütülmekte olan Future Classroom Lab-Geleceğin Sınıfını Tasarlama (FCL) Projesi, yenilikçi unsurlarla tasarlanmış geleceğin sınıflarına dijital teknolojileri entegre ederek öğrencilerde 21. yüzyıl becerilerini geliştiren aktif öğrenme pedagojisini desteklemektedir⁶.

Ülkemizde Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından koordine edilmekte olan Geleceğin Sınıfını Tasarlama Projesi çalışmalarında eğitimde yenilikçi yaklaşımlar, yenilikçi teknolojiler ve öğrenme ortamlarının geliştirilmesi için politika yapıcılar, akademisyenler, okul yöneticileri ve öğretmenlere ortak bir çalışma alanı sunulmaktadır. Böylece hem gelişen teknolojilerin eğitimdeki güncel yenilikleri yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde nasıl desteklediği tartışılmakta hem de sürekli mesleki gelişim faaliyetleriyle öğretmenlerin güncel pedagojik uygulama ve dijital teknolojileri benimseyerek öğrenme ortamlarını dönüştürmeleri için yol gösterilmektedir.

Esnek Öğrenme Alanları

Günümüzde nitelikli bir öğrenme ortamı, öğrenci ve öğretmenlerin aktif bir öğrenme süreci için ihtiyaç duyduğu esnekliği ve donanımı sunmalıdır. Geleceğin Sınıf Modelinde öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerini geliştirmek için yenilikçi uygulamaları destekleyen ve bu beceriler temelindeki pedagojik kazanımları vurgulayan altı farklı öğrenme alanı (İş Birliği, Araştırma, Etkileşim, Üretim, Sunum, Geliştirme) yer almaktadır⁷.

Şekil 1.15. Esnek Öğrenme Alanları

Öğrenciler ve öğretmenler için süreçte esneklik ve öğrenmede dinamizm sağlayan bu öğrenme alanları, öğretim programları ve kazanımlar çerçevesinde nerede ve nasıl öğrenme gerçekleşebileceği ile ilgili, geleneksel öğrenmeye alternatif pek çok fırsat sunmaktadır. Geleceğin Sınıf Modeli bir bütün olarak altı öğrenme alanı ile bilgi ve iletişim teknolojilerinin ve esnek mobilyaların

⁶ European SchoolNet [EUN]. (2023). Future classroom lab. <https://fcl.eun.org/about>

⁷ European SchoolNet [EUN]. (2023). FCL learning zones. <https://fcl.eun.org/learning-zones>

bulunduğu farklı, yenilikçi pedagojik yaklaşımların sınıflarda ve tüm okulda nasıl uygulanacağını göstermeye yönelik bir öğrenme modeli sunar.

Öğrenme Alanı Düzenlemeleri

Yenilikçi öğrenme ortamlarında 21. yüzyıl becerilerini geliştirmeye yönelik teknoloji destekli aktif öğrenme uygulamaları için alanın uygun biçimlerde yeniden düzenlenmesi, öğrenmeyi kolaylaştırıcı bir rol oynar. Sınıf düzenini belirli bir amaç için tasarlamak ve değiştirmek, öğrenme alanlarının öğrenmede önemli bir faktör olduğunu kabullenmeyi ve öğrenme alanlarının üçüncü bir öğretmen olarak görülebileceğini açıkça ortaya koymaktadır⁸. Sınıfın geleneksel düzeni, uygulanacak olan pedagojik yaklaşımı etkiler ve büyük oranda sınırlar. Öğrenme ihtiyaçları ve kazanımlara uygun olarak hareketli modüler mobilyalarla öğrencilerin araştırma, iş birliği, üretim ya da sunum yapabilmesi için sınıfın elverişli hâle getirilmesi, öğrenme süreçlerini kolaylaştırır ve çeşitli öğrenme deneyimlerinin yolunu açar.

Bu doğrultuda, yenilikçi öğrenme ortamlarında alan tasarımı ve düzenleme yapılırken aşağıdaki unsurlar göz önünde bulundurulmalıdır:

Öğrenme etkinliğinin ihtiyaçlarına göre kolayca yeniden yapılandırmaya olanak tanıyan bir esnek öğrenme ortamı olmalıdır. Öğrenciler ve öğretmenler kolay ve esnek bir şekilde yer değiştirebilirler.	Yenilikçi öğrenmeye ev sahipliği yapmayı misyon edinmiş olmalıdır. Öğrenme etkinlikleri, pedagoji, çapraz beceriler ve teknolojiyle güçlendirilmiş öğrenme üzerine yeni vizyonları birleştirmeyi amaçlar.
Çeşitli etkinlikler yapılmalıdır. Öğrenme etkinlikleri ve eğitimlerin yanı sıra eğitimle ilgili toplantılar ve mesleki gelişim çalışmaları için de bir alan olarak kullanılır.	Farklı paydaşları dâhil etmeyi ve onlarla bağlantı kurmayı amaçlamalıdır. Öğretmenler, okul liderleri, politika yapıcılar, ticari ortaklar, öğrenciler, veliler vb. arasında bir diyalog oluşturmalıdır.
Açık bir öğrenme kültürünü teşvik etmelidir, örneğin öğretmenler birbirlerinin derslerini gözlemleyebilir ve mentorluk yapabilirler.	İletişim, paydaş katılımı ve dış paydaşları faaliyetler hakkında bilgilendirmenin önemli bir parçası olmalıdır. Bir yenilikçi öğrenme ortamı, bölge için ilham verici ve aydınlatıcı bir eğitim ortamı olabilir (ör. bölgedeki diğer okullar için).

Yenilikçi Sınıf modelinde yer alan farklı alan tasarımı alternatiflerini kullanarak aktif öğrenmeyi mümkün kılan uygulamaları kolaylaştırabilirsiniz. Esnek, yeri kolay değiştirilebilir ve taşınabilir modüler mobilyalarla özgün öğrenme ihtiyaçlarına yönelik düzenlemeler yapabilir, teknolojik ekipmanların desteğiyle yenilikçi pedagojik yaklaşımları öğrenme süreçlerinin parçası hâline getirebilirsiniz.

8 Novigado Projesi (2021). Öğrenme alanlarında yenilik rehberi.

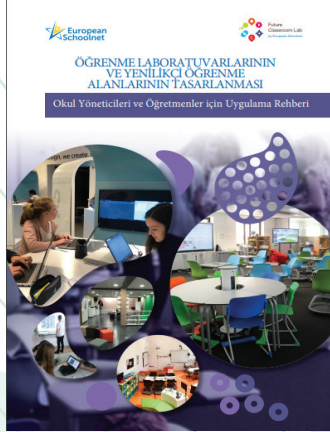
EK-2: FAYDALI KAYNAKLAR

✓ Avrupa Okul Ağı Geleceğin Sınıf Modeli 3D Sanal Turuna aşağıdaki bağlantıdan erişerek inceleyebilir, öğrenme alanlarının işlevi ve ilham verici teknolojik ekipmanlar hakkında daha detaylı bilgi edinebilirsiniz.

<https://fcl.eun.org/3d-virtual-tour>

✓ Aşağıdaki rehberleri ve bilgilendirme dokümanlarını inceleyerek yenilikçi öğrenme ortamlarına ilişkin daha ayrıntılı bilgi sahibi olabilirsiniz^{9 10 11}:

9 Millî Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2018). Öğretmenler için *geleceğin sınıfını tasarlama rehberi*.

10 Attewell, J. (2019). Öğrenme laboratuvarlarının ve yenilikçi öğrenme alanlarının tasarlanması: okul yöneticileri ve öğretmenler için uygulama rehberi. Brüksel: European Schoolnet (EUN Partnership AISBL).

11 Novigado Projesi (2021). Öğrenme alanlarında yenilik rehberi, Haziran 2021.

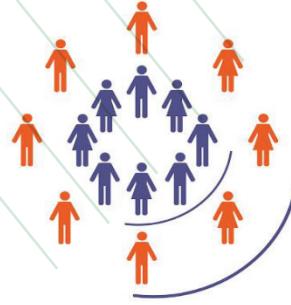
EK-3: YENİLİKÇİ SINIFLARDA ÖĞRENME ALANLARI- NIN KULLANIMI: AKTİF ÖĞRENME TEKNİKLERİ¹²

Geleneksel öğretim uygulamaları, tek bir öğretim yaklaşımıyla tüm öğrencilere benzer şekilde hitap eden, sabit bir ortamda gerçekleşen uygulamalar olarak tanımlanmaktadır. Yenilikçi öğrenme ortamları, kişiselleştirilmiş öğrenmenin yanı sıra farklı pedagojik yaklaşımları desteklemek amacıyla ortam içinde birçok çeşitlilik sağlamaktadırlar. Öğrenme alanları yaklaşımı; sınıfın tasarımını yenilikçi, aktif öğrenmenin odak olarak alındığı pedagojik anlayışlarla birleştirir.

NOVIGADO "Öğrenme Alanlarında Yenilik Rehberi"nde¹² yer alan aşağıdaki dinamik formatlar farklı ve yenilikçi sınıf uygulamalarına örnekler sunmaktadır. Öğrenme alanlarındaki bu gibi farklı düzenlemeler, yenilikçi pedagojik yaklaşımların uygulanmasına imkân tanımakla birlikte aşamalarını desteklemektedir.

Akvaryum

Akvaryum formatında belirli bir konuda tartışan bir iç çember ve her biri iç çemberin bir konuşmacısını gözlemleyen gözlemcilerden oluşan bir dış çember ile sınıf iki gruba ayrılır. Tartışma bittikten sonra iç çemberin katılımcısı, bir değerlendirme listesi/kontrol listesi yardımıyla gözlemcisinden geri bildirim alır. Daha sonra, ikinci bir tartışma için roller değişir ve süreç tekrarlanır.

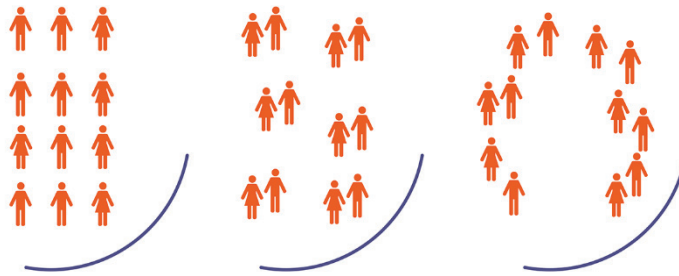
Düşün-Eşleş-Paylaş

Düşün-Eşleş-Paylaş formatı, üç adımdan oluşmaktadır:

Düşün: Öğrenciler, öğretmen tarafından verilen bir soru/sorun/kavram hakkında bireysel olarak düşünürler.

Eşleş: Öğrenciler çiftler hâlinde çalışır ve her biri Birinci Turda bireysel düşüncelerini paylaştıktan sonra bir fikir birliğine varmaya çalışır.

Paylaş: İkinci Turdan elde edilen tüm bulgular, genel oturumda paylaşılır ve tartışılır.

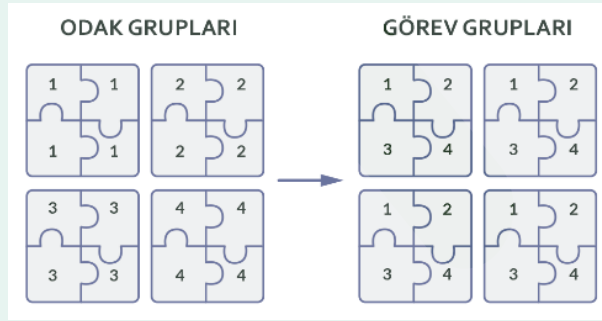

Ayrılıp Birleşme

Ayrılıp birleşme formatında; öğretmen, gruptaki farklı öğrencilere bir metnin veya görevin bölümlerini verir. Aktivite, iki turda gerçekleştirilir.

1. Tur: Öğrenciler, aynı metin ve role sahip diğer öğrencilerle bir araya gelirler. Metni daha iyi anlamak için tartışırlar.

¹² Novigado Projesi (2021). Öğrenme alanlarında yenilik rehberi, Haziran 2021.

2. Tur: Asıl görev turu olarak tanımlanmaktadır. Her öğrenci, kendi alanında uzman gibi davranır ve uzmanlığı ile görevin tamamlanmasına ve ayrı parçaların bir bütün olarak sunulmasına katkıda bulunur.

Atlı Karınca (Gezin, Hakkında Konuş)

Öğretmen, sınıfta farklı yerlere sorular veya konular içeren büyük kâğıtlar koyar ve sınıfı sayfa sayısı kadar gruplara ayırır. Her gruba konuyla ilgili beyin fırtınası yapmak için 5-10 dakika verir. Öğrenciler belirlenen süre dolduğunda başka bir afişe geçerler ve tüm afişlerdeki görevlerini tamamlarlar.

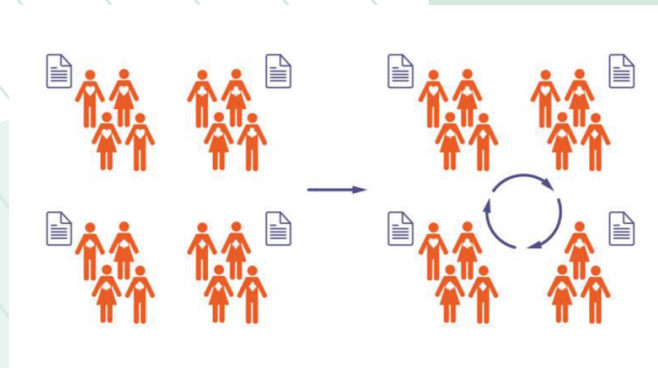

Araştır Karıştır

Öğrenciler bir konuyu öğretmenin gözetiminde küçük gruplar hâlinde tartışır, ardından bir öğrenci öğrendiklerini açıklamak için başka bir gruba geçer ve öğrenme tamamlanana kadar süreç benzer şekilde devam ettirilir.

Galeri Yürüyüşü

İlk etapta, öğrenciler bir öğretmen tarafından verilen belli bir konu üzerinde küçük gruplar hâlinde çalışır. Öğretmen, her gruptan bir konunun görsel sunumunu (örneğin bir poster) oluşturmasını ister. Daha sonra öğrenciler, yeni gruplara ayrılırlar ve üzerinde çalıştıkları içeriği birbirlerine öğretirken istasyonlar arasında dönüşümlü olarak yer değiştirerek belirlenen konu alanında öğrenmelerini tamamlarlar.

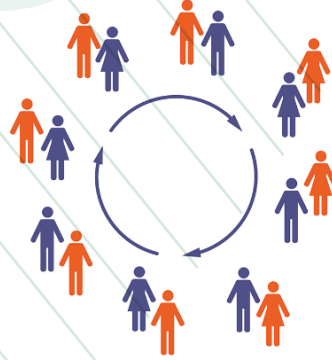
Sıcak Sandalye

Münazaranın başlangıcında, tartışılacak konu yüksek sesle okunur ve verilen ifadeye katılıp katılmadıklarına göre öğrencilerin konumlara ayrılımları istenir. Aynı zamanda öğrenciler, yarım daire şeklinde bir döngü konumunda bulunurlar. Öğrenciler, konumlarını savunmak için sıraya geçerler.

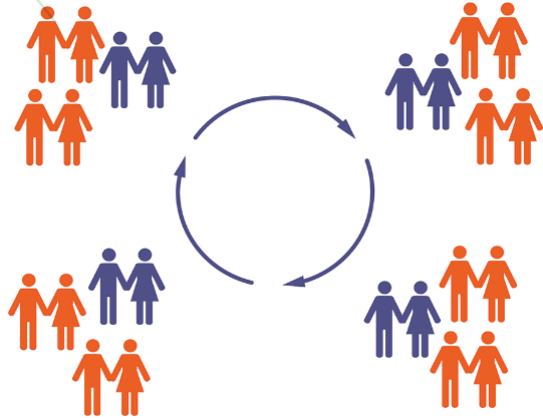
İç İçe Çemberler (Hızlı Görüşme, Halkalar)

Dış çemberdeki her öğrenci, iç çemberdeki bir öğrenci ile eşleştirilir. Öğretmen öğrencilere tartışmaları gereken bir soru sorar. Daha sonra, iç ve dışta yer alan öğrenciler yer değiştirirler ve yeni bir tartışma sorusu sorulur.

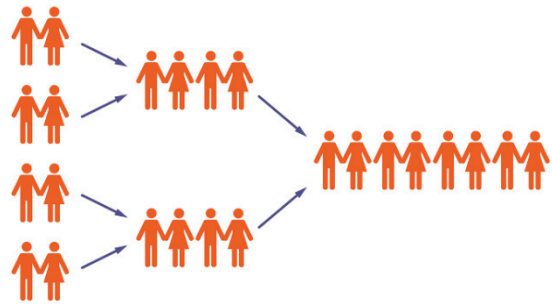
Özetleme İstasyonları (Cover-Stations)

Öğrenciler, 4-6 kişilik gruplara ayrılır. Onlara tartışacakları bir soru verilir. Sonrasında her grup içindeki iki öğrenci önceki tartışmadaki ana fikirleri paylaştıkları başka bir gruba geçer ve tüm gruba ilgili başka bir soru sorulur.

Kartopu tartışması

Öğrenciler, bir konuyu çiftler hâlinde tartışmaya başlarlar. Daha sonra, önce dörderli, sonra sekizli ve sayıları artan gruplarla tüm sınıfla birlikte tartışma seviyesine gelinceye kadar tartışma devam eder.

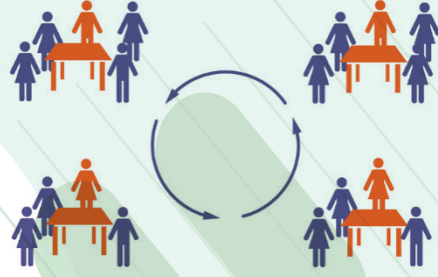
Yazarak Anlat (Chalk Talk)

Öğrenciler, sessizce odanın etrafına asılmış büyük kâğıtlara konu ile ilgili yazılar yazarlar. Sorular sorarlar ve diğer öğrencilerin yazılarına yanıt verirler veya bunlar hakkında yorum yaparlar.

Dünya Kafe (The World Cafe)

Öğrenciler, masalarda küçük gruplar hâlinde bir soruyu tartışır ve bir kâğıda ulaştıkları fikirlerini yazar veya çizerler. Her masanın bir moderatörü vardır. 15-20 dakika sonra, katılımcılar yeni bir masaya geçerler. Moderatörler masada kalır ve önceki grubun kâğıda yazdığı fikirleri kısaca açıklar. Yeni üyeler yorumlarını yapar ve ek fikirler sunarlar. Sonraki tur(lar) için de benzer bir süreç devam eder.

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI**
Yenilik ve Eğitim Teknolojileri
Genel Müdürlüğü

Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü
Emniyet Mahallesi Milas Sokak No:8 06560 Yenimahalle-ANKARA

yegitek.meb.gov.tr
fclturkiye.eba.gov.tr

fclturkiye@gmail.com

FCL Türkiye

fclturkiye

@FclTurkiye